

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/16. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistvo je na Miklošičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašnju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Aerenthal!

Avstvo-ogrski minister zunanjih del, grof Aerenthal, je res srečen človek. V vsaki drugi državi bi že zdavnaj rjavel v pokoj, preklinjan od nezadovoljnih davkoplačevalcev, v naši ljubi dvojni monarhiji je pa ta nerodni diplomat za svoje nevspehe in za bremena, ki jih je s svojimi ponesrečenimi diplomatičnimi igrami naprtil na ramena ubogih davkoplačevalcev, dobil grofovstvo in „ljudski“ zastopniki ga slavijo kot — diplomatičnega ženija prve vrste.

Naši klerikalni poslanci so taki „ljudski“ zastopniki, taki Aerenthalovci. Na jeziku jim je vedno demokratizem in ljudski blagor, ali to jih nič ne ovira, da ne bi vedno, v vsakem slučaju, potegnili z onimi, ki jim je ljudstvo „quantité négligeable“, živina, s katero se dela kar se hoče.

Vsem nam je še v živem spominu, s katerim navdušenjem so slavili naši klerikalci lansko in predlansko leto — povodom aneksijske krize — Aerenthala in se divili njegovim „politiki.“ Ta mož, katerega diplomatične zmožnosti so tako neznatne, da ne bi bil mogoč v kaki drugi državi, n. pr. na Angleškem, niti kot kak tajnik v zunanjem uradu, je bil za naše klerikalce vzor spretnega diplomata, ljudstvo bo pa še dolgo krvavelo pod bremenom, ki mu jih je naprtil na ramena ta vzorni diplomat z aneksijo Bosne in Hercegovine, za katero so se tudi naši klerikalci tako silno navduševali.

Iz vojnega proračuna, predloženega delegacijam, se vidi, kako drago bodo morali plačati narodi avstro-ogrski monarhije aneksijski šport grofa Aerenthala. Vsa avstro-ogrski javnost strmi nad računi, ki so nastali radi aneksije in ki jih bo moralo plačati ljudstvo, samo naše klerikalno časopisje, ki govori vedno o ljudstvu in njega koristih, molči in samo registrira suhe številke iz vojnega proračuna.

In te številke bo čutilo tudi slovensko ljudstvo, tudi ono bo moralo plačevati za nerodnosti grofa Aerenthala, ki je vrgel milijone ljudskega denarja samo za prazno formalnost brez vsake vsebine, za reč, od katere avstro-ogrski narodi in potemtakem tudi Slovenci nimajo in ne bodo imeli nikake koristi.

Kako se pravi takemu človeku, ki po nepotrebnem razmetuje denar? Ako razmetuje svoj denar, se mu pravi zapravljivec, ako pa razmetuje tuj denar, zasluži da bi ga oni, katerih denar je razmetaval kaznovali.

V konkretnem slučaju so to avstro-ogrski narodi, katerih zastopnikov v delegacijah dolžnost bi bila, strmoglaviti tako

nerodnega in nesposobnega ministra, ki je za prazen nič naprtil na ljudska ramena, ki so že dovolj obremenjena, nova, težka bremena.

Povsod drugod bi se to tudi zgodilo, ali v slavni avstro-ogrski monarhiji je vse narobe in za to je pri nas tudi prvi pogoj za trdnost in stalnost ministrskega fotelja: popolna nezmožnost in protiljudsko delovanje in za to se niti Aerenthalu ni treba bati „ljudskih“ zastopnikov, posebno slovenskih ne, ki so odobraval od začetka Aerenthalovo aneksijsko avanturo in morajo odobravati tudi posledice te avanture.

Slovenski davkoplačevalec bo pa — kadar mu postanejo vse te reči jasne — preklinjal grofa Aerenthala in „svoje“ zastopnike, Aerenthalove prijatelje.

Iz slovenskih krajev.

Iz Mokronoga. V četrtek 6. oktobra zjutraj se je podrl pri popraviljanju mokronoške farne cerkve zidarski oder. Raz istega so padli trije delavci, dva sta se le lahko poškodovala, a tretji si je polomil več reber. Torej vse tako, kakor smo mi pisali v zadnjem dopisu. Vsa nesreča pri tem gre seveda na rovaš našega nad vse kunšnega župnika. Vsa dela pri popraviljanju je vodil sam, razglasil se je za zidarskega mojstra, a ko se je stvar spravila potom „Jutra“ v javnost, zlezlo je možu srce v hlače. Peljal se je takoj v posvete k vrednemu bratu na Trebelno in brijhne glavice jo stuhtajo. Dobila sta ubogega vaškega zidarskega mojstra, ga pregovorila naj posodi svoje ime župniku Bukowitzu ter mu zato plačala 10 K. Revez se je dal ujeti v te zanjke. Stvar ima v rokah obrtno oblastvo in radovedni smo, kako jo bode rešilo. Gotovo ne v gmotno korist zidarskega mojstra Vodnika. Vrhutega je dal napraviti naslovno tablo z nemškimi napisom: M. Wodnik, Mauermeister, Obernasensfuß. Pa saj od Bukowitzu ni pričakovati drugega; saj se je leta 1909, 14 dni pred svečnico izrazil proti nekemu tržanu, da popolnoma odobrava, kar se je Slovincem prigodilo od strani Nemcev v l. 1908, češ, da se Slovence sme imenovati le krščanske, a nikdar slovanske, ker je baje narodnost poganstvo. Pa tudi vsi njegovi zidarski pomočniki so sami Lahji. Iz vsega tega sledi da župnik podpira le tuje, saj je tudi klerparska dela oddal tujcu, a vendar si upa z drznim čelom zapovedovati izžetim faranom, da hoče, da mu delajo tlako, če ne jih bo postavil na sramotilen oder. Napra-

viti hoče, tako je obljubaval v nedeljski pridigi, tablo z napisom: Ta pesek zato ni speljan, ker so farani preleni. Torej sedaj, ko so ti ubogi izžeti in zmučeni kmetje vse storili, ko so reveži, mesto da se ob nedeljah počijejo, garali in robatali kot sužnja živina, jih mesto da bi jim bil hvaležen, še pita z lenuhi. Da bi vsaj tudi k nam kmalu prišli časi, kakršne uživa sedaj duhovniška kasta na Španskem.

Iz Mirne peči. Klerikalna agitacija. V nedeljo 9. t. m. se je vršil shod narodno-napredne stranke, pri katerem je govoril g. Gangl. Pred shodom se je tudi iz župnišča z velikim trebuchom prikazal kaplan Sever ter se drl na ves glas: „Živio Jarca!“ vendar ta medklic „gorečega“ dušnega pastirja ni motil ne govornika, ne naprednih poslušalcev. — Pri popoldanski službi božji pa se je župnik Zore, pridigujoč Marijinim hčerkam in pobožnim tercialkam, obregnil tudi ob g. Gangla, češ, zakaj ga niso vprašali, če je bil, predno je na shodu začel govoriti, pri maši, nato pa je patetično s povzdignjenim glasom zaklical: „Za trdno verujem, da Gangl danes ni bil pri sv. maši,“ in je z vsem svojim govorniškimi talentom priporočal kandidaturu prof. Jarca. Naj župnik Zore vpraša Jarca, če gre k maši, predno začne na klerikalnih shodih hvaliti svoje vrline. Gospod župnik, saj sami veste, da so minuli tudi pri nas tisti časi, ko se je v prahu valjal pred vašim veličanstvom ubogi kmet ter vzdihoval: „Vse storim, kar gospod rečejo!“ Zato vam svetujemo, da ponehate z agitacijo na prižnici, da se vam ne bomo smejali, kakor smo se Janžgarjevemu tišlerju, ko je na zadnjem shodu z alkoholiziranim glasom navduševal ljudi za Jarca. Saj veste, da za svoje navdušenje ni imel drugega plačila, kot pomilovalen nasmeh. Zato za trdno verujemo, da bo 18. t. m. izvoljen g. Gangl. Živio Gangl!

Splošni pregled.

Preobrat na Portugalskem.

Glasovi časopisja.

„Osservatore Romano“ imenuje preobrat na Portugalskem „jakobinsko tiranstvo“. V tem smislu sploh piše klerikalno časopisje in išče razne senzacionalne stvari, da bi svojim čitateljem predstavilo revolucionarje, jakobine in svobodomislece v najgrši luči. „Slovenec“ je v tem oziru našel mojstra, ki visoko nadkriljuje pisatelje raznih krvavih romanov. Z vsemi mo-

gočimi izrazi slika zverinstva, svetoskrunstva in krivice, ki jih delajo revolucionarji v cerkvah, v samostanih napram duhovnikom in nunam. Nič ni lažjega nego izmišljevati si take stvari. To je najugodnejša prilika, da se dokaže slovenskemu ljudstvu, kako bi se mu godilo, ako bi kdaj naprednjaki zmagali. Edino klerikalno časopisje je torej, ki se stavi proti temu, da bi ljudstvo samo odločevalo o svoji usodi. In vendar pravijo, da so za ljudstvo. Seveda, ako mu oni vladajo.

Pomen preobrata.

Portugalskemu preobratu se pripisuje po pravici velikanski pomen. Pomen leži v načinu, kako se je revolucija izvršila in o uspeh, ki jih je dosegla. Ako pregledamo zgodovino revolucij nove dobe, vidimo, da so vedno manj krvave. Koliko krvi in žrtev je stala velika francoska revolucija od l. 1780. Takrat je bil led prebit, nova pomlad se je obetala narodom. Seveda ni šlo vse zlahka, treba je bilo mnogo dela in boja, predno so se vsi narodi zavedali svojih pravic. Celo 19. stoletje vidimo boj narodov za svoje pravice. Bolj ko se zavedajo mase, lažje se vrše preobrat in lažje, ko se vrše preobrat, tem bolj spoznava ljudstvo, da ima pravico urediti si državo tako, kakor to zahteva družabno blagostanje. „Slovenec“ sicer pravi, da brez Boga ne bo države, toda bližnja bodočnost bo taka prerokovanja prav tako ovrgla, kakor je pred kratkim bridka usoda osmešila besede nemškega cesarja, ko je govoril, da so kralji in cesarji od Boga poslani, kakor vse kaže, bo portugalska republika vključ v Slovencevemu prerokovanju kmalu stala na trdnih tleh. Prelivanja krvi bodo krivi le oni, ki šuntajo proti ljudovladi.

Vatikan proti republiki.

Ako prihaja tuintam pri razburjenju ljudstva do spopadov med duhovščino in ljudstvom, je to posledica postopanja od strani duhovščine in Vatikana. Vatikan je proti republiki in duhovščina hoče s silo ostati na svojem mestu. Naravno je, da to vodi k bojem proti duhovščini, ki bi se morala kot nositeljica miru pokoriti zakonom.

Kaj bo s kraljem?

Angleški kralj je dal ubeglemu kralju Manuelu in kraljici angleško ladjo na razpolago, da se prepelje v Anglijo. Kakor poročajo listi, ne misli bivši kralj Manuel ostati v Angliji, ampak bo vstopil v nemško prusko armado. Cesar Viljem prav rad zbira kralje okrog sebe. Drugi listi poročajo, da se bo Manuel posvetil glasbi.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[124]

„Sprejemam!“ je dejal knez Manfredi. „Sprejemamo!“ . . . so ponovili zbrani poveljniki. Primavera je povsila glavo kakor v znamenje, da se vdaja v to rešitev.

„V tem slučaju pa,“ je povzel Giovanni Malatesta, „smo čez tri dni brez poveljnika. In grofica Beatrice bo sama . . . čisto sama . . . v mestu, ki mu vsak hip preti oblega . . . Naše podjetje mora imeti poglavarja . . . Beatrice mora imeti zaščitnika . . .“

Primavera je prebledela še bolj.

„Tega poglavarja, tega zaščitnika naj določi Beatrice še danes . . . Cez tri dni točno ob tej uri, ako se grof Alma dotle ne vrne v našo sredo, postane tisti mož, izbran izmed velikih slavni poveljnikov, vrhovni načelnik našega podjetja in soproga grofice Beatrice . . . Povedal sem.“

Zmeden mirranje je vstalo od vseh strani. Mnogi izmed teh veljakov so na skrivnem ljubili mlado grofico; marsikatera roka je nervozno poigravala s paradnim bodalom, ki se je opirala nanj. In mnogo plahih, mnogo temnih pogledov se je obračalo na Malatesta, ki se je zdel že naprej določen, da postane skupni vrhovni poveljnik in soproga Primavera . . .

V tisočeri burji čuvstev se je deklica z izgubljenim pogledom ozirala po zborovalcih. Vstala je in dejala s slabotnim glasom:

„Dragi gospodje, predlog Giovannija Malatesta me je prestrašil in iznenadil.“

„A vendar je ta predlog pameten!“ je reklo več glasov.

Primavera je spoznala, da če se ne vda, je izgubljen namen, ki se mu je posvetila . . . Solza je zatrepetala na

njenih trepalnicah . . . Nagla slika ji je šinila mimo oči . . . Zagledalase je v dišečem oljkovem, poteg potočka, ki ga je preskočil mlad vitez, da ji poljubi roko . . .

Toda naenkrat se je pomirila . . . V njen pogled se je vrnil tisti nepopisni izraz smelosti spojene z milobo, ki jo je delal tako mikavno.

„Dobro,“ je dejala, „sprejemam!“

„Dragi gospodje in prijatelji, tisti, ki ga izbiram — ker ste mi naložili čast te izbire — za poveljnika nas vseh in za svojega soproga, je on, ki navdaja vas vse z zaupanjem, spoštovanjem in ljubeznijo, on, ki je zares sposoben združiti mnenja tolikih tako odličnih mož . . . Knez Manfredi . . .“

Gromovit vivat je sprejel te besede. Enoglasnost navzočih je spoznavala v knezu Manfrediju poglavarja, vrednega pokročine tako v posvetovanju kakor na bojišču.

Samo dvoje ali troje jih je prebledelo od nevolje, dasi niso ugovarjali. Med njimi je bil Giovanni Malatesta.

Knez Manfredi že v prvem trenutku svojega presenečenja ni mogel prikriti veselja, ki mu ga je povzročala izbira Primavera. Stopil je proti grofici Beatrice, sklonil svoj visoki, za težke oklepe raščeni stas, prijel za roke tisto, ki jo je mogel smatrati za svojo zaročnico, in jo poljubil. Primavera je vzdrhtela od tega poljuba . . . Megla je zbežala preko njenega krasnega čela . . . Česa je deklica upala? In zakaj se je nekaka groza polastila njenega srca v trenutku, ko ji je sključeni stavec zamrmral:

„Bodite blagoslovljeni, draga Beatrice, da ste prihranili za moja stara leta toliko veselje . . . Gledal sem vas za svojo hčer . . . vi pa hočete, da sem vaš soprog . . . To je zame velika slava, in dasi imam bele lase, vendar vam prisegam, da jih nihče ne bo zapazil odslej, ko ste jih vi ovenčali z ljubeznijo! . . .“

Starec se je vzravnal. Obrnjen k zborovanju, oči v plamenih, široke rame dvignjene in prsi izbočene — tako se je zazdel ves polu moči, ko je vzkliknil:

„Sprejemam dvojno čast, ki se mi izkazuje. Gospodje, zdaj imenujem Valentina Ricardo za poveljnika naše konje-

nice in Trionlija de Piombino za poveljnika naše pehote. Rodriga d' Imola, Giovannija Malatesta in Giulija d' Oreini pa imenujem v vojni svet . . .“

Množica poveljnikov je vstala ter odobrila ta imenovanja in pozdravila Primavera z grmečimi vivat-klici.

Trije dnevi so minili. Knez Manfredi je bil razposlal jezdec na vse strani, da so preiskali montefortsko okolico v okrožju večih milj; toda vse iskanje je bilo zaman. Izdajstvo grofa Alma je bilo torej očitno.

Cetrni dan so zapeli zvonovi na ves glas, fanfare so zazvenele na trgu pred palačo; mnogoglava, hrumeča, vesela množica se je gnetla po trgu in po sosednjih ulicah.

Opoldne se je prikazala na vrhu monumentalnih stopnic grofica Beatrice d' Alma, obdana od svojih dvorjanic, in za njo vsi gospodje iz grofovske palače. Knez Manfredi ji je podal roko. Neizmeren klik pozdrava jih je sprejel. Knez in Beatrice sta polagoma stopala po stopnicah, pogrnjenih z bogato preprogo, on ves sijoč od radosti, ona vsa bleda v svoji dragoceni obleki iz belega brokata, zlati venec na bogatih plavih laseh, podobna vladarici, ki pojde otvarjat sijajno ljudsko slavnost . . . In ta ljudska slavnost je bila njena poroka.

XL.

Srečanje.

Giovanni Malatesta se ni bil motil: romarja, ki jih je zalotil pri posvetovanju z grofom Alma, sta bila resnično odposlanca Aleksandra VI.: baron Astorra in menih dom Garconio.

Grof Alma je bil tistikrat mož v petdesetih letih, bolj malobeseden nego zgovoren, dokaj šibkega zdravja, bolehalo neprestano za nekako letargijo. Bil je neodločenega in nestalne značaja, nikomur ni zaupal, vedno je sumil kak poizkus proti svojemu življenju, in kadarkoli se je spuščal v borbo, si je pomagal z zvijačo. Sicer pa je strastno ljubil počitek.

(Dalje.)

Nove vesti.

Brazilijska je priznala portugalsko republiko. Vesti, da Lisabona gori, so izmišljene. V Španiji je sklicana rezerva pod orožje, ker se pojavljajo nemiri. Ljudstvo v Španiji prireja pred samostani protiklerikalne demonstracije, ker se boji, da se v Španiji naselijo izgnani portugalski redovi. Istotako so se pojavile v Rimu demonstracije proti jezuitom. Oficijelno se oznanja, da je bilo pri bojih v preteklem tednu mrtvih 65 oseb, ranjenih 728. Provizorična vlada ostane še na svojem mestu, da uredi armado, šolstvo in finance. Vesti o nasiljih proti redovnikom so pretirane. Vlada skuša v vsakem oziru vzdržati red in mir.

Francija.

Stavka železničarjev. Na francoskih železnicah je nastala splošna stavka katere posledice se že čutijo v notranjosti in na meji. Francija je domovina velikih stavk; pred dvema letoma je bila stavka postarjev, sedaj železničarjev. Vlada bo ukrenila vse potrebno, da se izogne groznim posledicam, ki bi jih imela splošna stavka, ako bi trajala par dni. Ker bi bil promet nemogoč, tudi ko bi porabila vlada vojaštvo za železniško službo, bo morala vlada odnehati napram železničarjem.

Novi ruski naučni minister.

Na mesto naučnega ministra Schwarzja, ki je bil znan po svoji konservativnosti, je imenovan za naučnega ministra dr. Casso, od katerega se pričakuje več, nego od njegovega prednika. Dr. Casso je po poklicu jurist in je znan kot marljiv znanstvenik.

Dnevne vesti.

Gosp. Fr. Pirca. Ker se vedno nočete vtihniti, Vas vprašam, zakaj niste mogli obstati v nobenem uredništvu in zakaj ste morali pretrgati zveze tudi z listi, katerih zunanji sotrudnik ste bili? Zakaj Vas niso marali pri „Slov. Narodu“? Najbrže za to, ker ste bili povsod ravno tako neznojni, kot pri „Jutru“ in ker ste mislili, da smete delati vse kar hočete, brez vsake kontrole! — Z ozirom na Vašega „tajnega dopisnika“ Vam sporočam naslednje: Nikdar nisem vedel, kdo je ta tajni dopisnik in ako sem vseeno izplačeval Vaše račune, sem storil to za to, ker sem Vam zaupal. Končno sem pa konstatiral, da je prihajalo v ta račun vse, kar ste Vi pisali. Ne rečem s tem, da dotični dopisnik sploh ni eksistiral, ali on ni ničesar pisal, nego Vam je samo ustmeno poročal, Vi ste pa napisali in za to sem plačeval štiri vinarje od vrstice, torej honorar, ki se daje samo onim, ki izročijo uredništvu za tisk popolnoma pripravljen rokopis! To je bilo izkoriščanje v popolnem pomenu te besede in radoveden sem, ako se boste dali Vi tako izkoriščati, ko začnete izdajati svoj „Dan“, ako ga boste sploh kdaj izdajali.

Milan Plut.

Volilni boj na Dolenskem. Par dni nas še deli od državnozbornske volitve v novomeško-belokranjskem volilnem okraju. Narodno-napredna stranka priredi še naslednje javne shode: V soboto zvečer ob pol 8. uri v Narodnem domu v Novem mestu, v nedeljo ob pol 8. uri zjutraj v Semiču, ob pol 12. uri v Adlešičih in ob 3. uri popoldne v Preloki. V Novem mestu bosta govorila deželni odbornik dr. Ivan Tavčar in napredni kandidat deželni poslanec Engelbert Gangl, v Semiču, Adlešičih in Preloki pa kandidat Gangl in veleposestnik Julij Mazelle. Upamo, da bo izid volitev tak, da bodo klerikalci razočarani in poparjeni.

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Veliki loki so zmagali naprednjaki v treh podobčinah. V tretjem in prvem razredu so bili klerikalci popolnoma poraženi. Med naprednjaki vlada posebno radi tega, ker so bili dosedaj vsi trije razredi vedno v klerikalnih rokavih, velikansko navdušenje. Živeli zavedni napredni volilci!

Iz ljudske šole. C. kr. okrajni šolski svet v Postojni je imenoval absolviranega učiteljskega kandidata Franca Škofa provizoričnim učiteljem in voditeljem dvorazredne ljudske šole v Vremu, absolvirano učiteljsko kandidatino Angelo Sila pa za supletinjo na ljudski šoli v Senožečah. — C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju je imenoval absolvirano učiteljsko kandidatino Elizabeto Zupančič za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Gori. — C. kr. okrajni šolski svet v Krškem je imenoval absolvirano učiteljsko kandidatino Marijo Kramar za supletinjo na ljudski šoli pri Sv. Marjeti. — Okrajni šolski svet v Novem mestu je imenoval absolvirano učiteljsko kandidatino Olgo Vrbič za supletinjo na ljudski šoli v Št. Petru, absolviranega učiteljskega kandidata Feliksa Kovačiča pa za supletna na ljudski šoli v Mirni peči.

Zoper draginjo. Kakor je videti, so se uradniki prvi dvignili v Ljubljani zoper draginjo, ker bodo danes ob 8. uri zvečer

v Mestnem domu na javnem shodu protestirali zoper neznošno vedno rastočo draginjo. Ni čudno, da to store, saj morajo danes z isto plačo shajati, kakor v onem času, ko še ni bilo take draginje. Produktivni stanovi si lahko pomagajo sami, ker podražijo odjemalce svoje predmete, tudi delavec si velikokrat pomaga sam, ker lahko tirja zboljšanje plače in vidimo tudi, da je boljši in srednji delavec bolje plačan nego uradnik. Uradnik, zlasti državni, si ne more pomagati. Prosi sicer za zboljšanje plače, toda predno se taka prošnja usliši, traja lahko več let in med tem časom ga lahko pomanjkanje ali dolgovi uničijo. Sklicatelji tega shoda pričakujejo, da se vsak uradnik udeleži zborovanja in tako solidarno z drugimi manifestira za lastne interese. Dobrodošle tudi gospe soproge, saj so te še na slabšem, ker morajo z isto za gospodinjstvo odmenjeno plačo shajati kot pred draginjo in so vsled tega prisiljene, do skrajnosti omejiti svoje izdatke. Kdor ima torej čut za stanovsko skupnost, se udeleži tega shoda.

Že zopet klobasar Andretto. Iz zelo zanesljivega vira se nam poroča: Pred kakimi štirimi tedni je zbolela za nekemu kmetškemu posestniku v Vnanjih gorah pri Brezovici lepa, težka krava. Žival je bila poleg boleznih še breja, in bi imela čez kaka dva tedna povreči. Krava je bila vedno slabšja in bilo se je bati da pogine. Tudi vaški izvedenec je izjavil, da je krava nevarno bolna. Toraj, kaj storiti? Ubogo žival so zaklali, že popolnoma razvit plod pa zakopali na njivi v bližini posestva. Da je bila krava res bolna, priča tudi to, da se je dobilo pri kravi skoro pet škafov vode. Meso je bilo na prvi pogled neokusno, ker je bilo mokro in sluzasto in ga nihče naokoli ni maral. Seveda, kar na kmetih ni za rabo, to je za ljubljanske železodce delikatesa. Prišel je klobasar Rajko Andretto, in kupčija je bila sklenjena. Zdaj pa čujte! Zaklana, težka krava s kožo vred 85 K. Enaka, zdrava žival bi stala najmanj 400 do 500 K. Če bo tako ceno kupoval, bo Andretto lahko konkuriral še argentinskemu mesu kar se tiče glede cen; kar se pa tiče drugih reči, kakor ogledanja mesa, zdravniškega preiskanja živali, pa ne vemo, kaj poreko merodajni faktorji, oziroma oblasti. Tako lahko menimo, da ne pojde.

Slovensko gledališče. V četrtek zvečer se je pela zopet lepa opera B. Smetane „Dalibor“. Smetana, ki ga je naše občinstvo izpoznalo in občudovalo kot komponista „Prodane neveste“ je bil rojen leta 1824. v Litomišlu na Češkem. Prvi muzikalni pouk mu je nudil I. Prokš, nato je postal koncertni mojster pri cesarju Ferdinandu in je leta 1856. prevzel vodstvo filharmonične družbe v Gotenburgu. Ko je bil z velikim uspehom koncertoval v Stockholmu, se je vrnil v Prago, kjer je bil od leta 1866. prvi kapelnik „Narodnega divadla“. Ko je leta 1874. zgubil sluh, je kot komponist živel v Pragi do svoje smrti 12. maja 1884. Kar je Polacky za vedo, to je Bedřich Smetana za češko moderno umetnost. V češki operi je pred Smetano vladalo diletanstvo in tipični reprezentant starega opernega sloga je František Škroup, katerega dela se morajo smatrati kot literarni eksperiment. Hotel je imeti popolnoma „češko“ opero in zato se je sklavično opiral na narodne melodije, ki seveda niso mogle zadoščati za vse dramatične izrazitosti in stvar je zabredla v popolnoma nečeško banalnost. Smetana pa, ki se je že od mladih let posvetil godbi in si svoje zmožnosti tudi izven domovine poglobil, reprezentuje najoriginalnejši subjektivizem, ki posvečuje vso moderno umetnost. Zato za Smetano ni eksistovala takozvana „absolutna godba“, godba za godbo, ker je bil Smetana rojen programni skladatelj. Kakor drugod ni uspevalo geslo „l'art pour l'art“, tako je tudi Smetana zavrgel prosto absolutno godbeno igro s toni in prišel s programno godbo, ki je prozajerna z modernimi idejami človeka, polna misli, kakor je namen moderne godbe od njenega največjega giganta Beethovena. Ali kar je bil Beethoven za celo godbo, to je predvsem R. Wagner za dramatično godbo. Wagner je dosegel svoj največji uspeh s tem, da je upeljal nemške miše v operne skladne, ker je videl v njih najnaravnejši predmet godbi, pozneje šele je v Slovincem že znanem „Letečem Holandecu“ in „Mojsterskih pevcih Norimberških“ stopil na realna tla. Smetanov razvoj pa je bil nekako pospešen, kajti razven „Libuše“ se je Smetana gibal med zgodovinskimi snovmi za svoje skladbe. Tako se dopolnjujeta Wagner in Smetana v svetovni glasbi. Tretja med Smetanovimi operami je „Dalibor“, ki hrani vsa karakteristična svojstva Smetanovega skladateljskega talenta in zato o „Daliborju“ v obilni meri velja, kar smo poprej splošno govorili. O igralcih nimamo mnogo več pripomniti; saj so vsi v odlični meri napravili svojo dolžnost. Tudi orkester je stal na višini, ki jo zahteva opera. M.

Slovensko gledališče v Mariboru. Iz pisarne: V nedeljo, dne 16. t. m., ob pol 8. uri zvečer, se igra Vošnjakova petero-

dejanska drama „Lepa vida“, spisana po narodni pesmi istega imena. Drama „Žetev“, ki je bila določena za ta dan se preloži radi nenadnih ovir na poznejši čas. Ker je „Lepa vida“ pristno slovensko delo priznanega slovenskega pisatelja dr. Jos. Vošnjaka, se pričakuje, da naše občinstvo poseti polnoštevilo to predstavo.

Laški krožek (Circolo italiano). Opozarjamo še enkrat na ustanovni občni zbor laškega krožka, ki se vrši danes, dne 14. t. m. ob pol 9. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma.

Samomor dalmatinskega škofa Jovića. Grško pravoslavni škof Jović, ki je pred kratkim resigniral na svoje škofovsko mesto v Kotoru, se je včeraj s samokresom ustrelil. Vzrok samomoru so bile skrajno slabe gmotne razmere.

Internacionalni muzej za raziskavanje podzemeljskih jam v Postojni. „Nar. Listy“ so prinesli zanimiv članek izpod peresa I. Želízka o pomenu internacionalnega muzeja za podzemeljske jame v Postojni. Kakor je znano, je ministrstvo dovolilo 30.000 K v ta namen, deželni zbor kranjski pa 1000 K z dodatkom 6000 K. Muzej bo za Postojno, za našo domovino in za novo vedo velikega pomena.

Za žensko volilno pravico. Deželnemu zboru češkemu so podale češke žene pri njegovem zadnjem zasedanju po deputaciji petico za žensko volilno pravico v deželni zbor. Isto so storile poljske demokratke v Lvovu, kjer so na najodločnejši način zahtevale, da se naj deželni zbor potegne za njihovo volilno pravico. Priredile so celo na ulici ženske demonstracije.

Pogreb Uršule Radešček se vrši danes v petek, dne 14. t. m. ob pol 2. uri popoldne iz deželne bolnice.

The Royal Bio. V veliki dvorani hotela „Union“ se je ustavljal za nekaj dnej kinematograf z dunajske lovske razstave, ki ima jako zanimiv program, posebno slike „Cesar Franc Jožef na lovu“ so zelo zanimive. Predstave se vrše vsak dan ob 4. uri popoldne in ob pol 8. uri zvečer. Pri predstavah sodeluje „Slovenska Filharmonija“. Filmi so umetniško izvršeni in nudijo občinstvu mnogo poučnega in zabavnega. Zaradi zanimivosti priporočamo.

Društvene vesti.

Cirilmetodarji iz Most prirede dne 16. t. m. veliko žegnansko veselico v obširnih gostilniških prostorih g. F. Marenčičeve na Selu št. 6. V ta namen se odbor zelo trudi, da tembolj proslavi to starodavno navado. Vsi se trudimo, da vjamemo brzega arabskega žrebca, ki nam že vse leto dela znatno škodo po borovih gozdih. Že se je oglašil hraber Rus, ki nam je obljubil, da še tekom tega tedna vjame to velikansko zver v svoj laso. Seveda je zahteval ogromno svoto za to naporno delo, a mi vse žrtvujemo, da tembolj proslavimo „selsko žegnanje“. A še več. Iz „matuzalovih časov“ smo dobili dva godca, ki še igrata prav stari „bolcar“. Za pristen kmečki bob, ki ga bodo preskrbela vrla selska dekleta, bo kar najbolj preskrbljeno. Obilen spored bo vsakemu nudil mnogo zabave. Zato najljubdeje vabimo vse zavedne meščane, da nas posetijo v obilnem številu.

Vinsko trgatve priredi „Bralno in pevsko društvo Toplice“ na Toplicah v nedeljo, dne 16. oktobra v salonu gostilne g. Mihaela Zupanca „Pri mostu“ ob 7. uri zvečer. Vsi prijatelji prijetne zabave, posebno oni iz okolice so uljudno vabljeni. — Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Ustanovni občni zbor „Združenih čevljarjev za Trst“.

V nedeljo popoldne se je vršil v prostorih Delavskega in bralnega društva v Trstu ustanovni občni zbor „Združenih čevljarjev za Trst“.

Načelnik pripravljalnega odbora gosp. Rebula otvoril zborovanje. S krepkim govorom povdarja resnobo tega nepotrebnega gospodarskega društva. Pozdravi navzoče kolege, dalje navzočega državnega poslanca g. dr. Rybača, g. učitelja Engelmana in načelnika „Združenih čevljarjev“ Josipa Breskvarja iz Ljubljane kot referenta.

O prvi točki dnevnega reda, ideja združništva, poroča g. učitelj Engelmann sledeče:

Ideja združništva ni nič novega. V gospodarskih bojih je na vseh koncih in krajih skrajni čas, da ste se kolegi čevljarškega obrta zedinili in si ustanovili to organizacijo. Pripravljalni odbor je svojo dolžnost storil. Čast mi je povdarjati, da je mene poveril, da sem kolegom priskočil na pomoč. Več sestankov se je sklicalo, kjer so se kolegi posvetovali in delali nato, da se v najkrajšem času prične z ustanovitvijo prodajalne usnja in z izdelovanjem gornjih delov. Ustanovitev prodajalne čevljev se odлага na poznejši čas, ker ni dobro, da se vse naenkrat prične. Čast mi je naznaniti,

da se je že pri pripravljalnem odboru vpisalo nad 60 članov. Gotovo lep pojav in uspeh začetka.

K drugi točki: Pomen združništva.

V daljšem govoru je referent gosp. Breskvar povdarjal potrebo gospodarske organizacije. Posebne važnosti je Trst, ki je veliko mesto, razvito v trgovini, ki pa stoji skoro izključeno brez vsake gospodarske organizacije. Povdarja pomanjkljivost strokovne oziroma obrtne organizacije. Treba se bode resno zanimati za vse, kar je v korist obrtnikom. Dalje poroča, kako energično so se pričeli kolegi v drugih krajih monarhije na vsem polju organizirati in to skoro povsod z uspehom. Povdarja, kako velik uspeh je dosegla na polju zakonodajstva centralna organizacija na Dunaju. Dalje poroča o izidu zadnjega čevljarškega kongresa v Lincu, kateri se je zavzel pri raznih točkah, povdarjajoč združništvo in zakonodajstvo. Treba je neumorno delati, da se vse te točke izpopolnijo, kar je pa le mogoče z organizacijo. Kolegi morejo postati samostojni v vseh vprašanjih, katera povzdigujejo čevljarstvo obrt. Zelo važno je postalo vprašanje glede prodaje čevljev. Gotovo ni samo prodaja čevljev tukaj, ki pride v poštev, gotovo so strokovnjaki bolj poklicani k temu, kakor vsak drugi človek, ker edino čevljar za more popravila dobro izvesti. Povdarja, da se bode treba resno baviti z naraščanjem. Kar je zumujenega, se more z neumornim delom popraviti, kajti mi imamo toliko indiferentizma med našimi kolegi, da je skoro za obupati. Ti pojavi se kažejo ob vsaki priliki, ko se prične s kakim organizatoričnim delom.

Navzoči so burno aklamirali izvajanje referenta in se popolnoma strinjali z njim.

Nato prevzame besedo državni poslanec g. dr. Rybač. Burno aklamiran od navzočih poda kratko sliko nekdanjih „cunfov“ in povdarja, kako potrebno je, da so se danes obrtniki sešli, da si ustanovijo organizacijo. Velike važnosti poleg politične samostojnosti je gospodarska neodvisnost. Bode pa tudi prepričani, da vam je moja pomoč vedno na razpolago. Strinjam se popolnoma z izvajanjem Vašega sotovariša g. Breskvarja, da bi mu sledili in da bi se krepko zavzeli za vse točke, katere so Vam v korist. Čast, ponos in Vaša dolžnost je, da si ustanovite organizacijo.

Tretja točka: Odobrenje pravil. Gosp. učitelj Engelmann je referiral o pravilih, ki so bila enoglasno sprejeta. Iz pravil posnemamo sledeče:

Delež je 100 K. Vpisnina 2 K. Delež se mora vplačati v teku enega leta in sicer tedensko po 2 K.

Četrta točka: Sprejem novih članov. Isti kolegi, ki še niso bili vpisani, so se vpisali takoj, tako da šteje danes društvo 80 članov.

Peta točka: Volitev odbora. V načelstvo je izvoljenih 10 članov, v nadzorstvo 6 in med drugimi so izvoljeni g. Rebula načelnik, g. Detela blagajničar, g. Orel tajnik.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključil g. načelnik zborovanje z upanjem, naj bi se kolegi zavzeli za društvo.

Resolucija:

Današnji občni zbor „Združenih čevljarjev za Trst“ dne 9. oktobra 1910 v prostorih „Delavskega in podpornega bralnega društva“, se strinja z izvajanjem raznih govorikov, da se prične propaganda in z organizatoričnim delom med čevljarškimi mojstri na slovenskem jugu, da se doseže znanje zakonodajstva napram obrtni organizaciji. Gospodarske organizacije naj se govodno ustanovljajo, koder so predpogoji zato. K gospodarski organizaciji spadajo sledeče točke: Ustanavljanje surovinskih in produktivnih združenj, preprečiti vsako akcijo, ki ne odgovarja novemu obrtnemu redu, zlasti § 38. Delovati na to, da se propagira ta ideja. Vsa ta gospodarska organizacija se ima centralizovati, skladišče z usnjem in čevlji ustanoviti, uplivati na to, da se razni trgovci in konfekcionarji domačega izdelka poslužujejo. Prihodnje leto sklicati kongres, ki se bo bavil zlasti z točkama, ki imata nalog naše obrtnike izpodbujati h gospodarskemu znanju in obrtni organizaciji. Velike važnosti je danes pospeševalni urad za malo obrt na Slovenskem, ki bode brezdvomno priskočil na pomoč, če bo videl, da se obrtniki v resnici hočejo organizirati. V smislu te resolucije naj kolegi na to delujejo, da se uresniči in naj takoj za Trst zaupnike nominirajo, kateri bodo imeli nalogo pri eventualni akciji skrbeti, da se ti sklepi uresničijo.

Čenstohov.

1. Narodna božja pot.

Znana je bila čenstohovska božja pot ne le vsem Poljakom, ampak celemu svetu. Leta in stoletja je romal na Jasno goro ubožni in pobožni poljski narod in je nosil darila cerkvi in samostanu. Čenstohov je bila stotletja narodna božja pot za Poljake,

nikogar ni bilo, ki bi dvomil proti čudežem in proti čudodelni podobi; ne le narod, tudi inteligenca je na Poljskem verna; v težkih bojih se je cel verni poljski narod obračal na svojo narodno pomočnico.

Čenstohov je Poljakom to, kar je nam Brezje in še več. Znano je, da so pri neki klerikalni prireditvi kronali podobo Matere božje na Brezjah in da so hoteli ob drugi priliki imeti „slovensko kraljico in pomočnico“ oziroma nekako narodno Mater božjo. Podoben poskus so hoteli napraviti z novim Lurdom na Dolenjskem (menda zato, ker je tam blizu samostan), k sreči se je sleparija o pravem času razkrila. Čenstohov pa nas zdaj najbolj uči, kako je s takimi narodnimi božjimi potmi.

2. Svetoskrunstvo.

Da se dogode na božjih potih kamor prinese ljudje seboj precej denarja in kjer se kot darovi dajejo razne dragocenosti, pogosto tatvine in ropi, to je znana stvar. Ne mislimo samo na to, da se pri takih prilikah na vse mogoče cerkvene in necerkvene načine preša ljudem vernim in nevernim denar iz žepa, ampak najdejo se pri navalu ljudstva vedno tudi pravi žepni tatovi, ki izmikajo ljudem denar iz žepov in najdejo se tudi ljudje, ki brez ovira na svetost in čudodelnost svetih podob vlijejo v cerkev in oropajo altarje in podobe lepih dragocenosti. Ljudje vedno z grozo slišijo o ljudeh, ki si upajo poseči po takih svetinjah. Na raznih božjih potih vidimo celo podobe, kako so bili taki hudodelci na mestu kaznovani, ko so si upali poseči po dragocenostih: zastala jim je roka na mestu. Zato se je svet pred dobrim letom začudil, ko je čital po časopisih, da je bila božja pot v Čenstohovem okradena in da je zginila celo krona z glave matere božje.

3. Tatovi.

Svetoskrunstvo prve vrste se je smatral rop v Čenstohovu. Po vseh časopisih se je mnogo pisalo o tatovih in tudi policija se je zavedala svoje naloge. Šla je z vneto na delo in je kmalu zasledila neko družbo, ki je bila sumljiva. Toda dokazati se ni dalo ničesar. Našel se je sicer v bližini Čenstohova dragocen plašč Matere božje, ki je pa bil seveda oropan dragih kamenov, tuintam se je zasledila kaka dragocenost iz Čenstohova, toda o tatovih ni bilo sledu. Napravili so novo krono in so kronali pretkelo leto znova podobo čenstohovske Matere božje, da bi ji dali tako zadostno za veliko hudodelstvo. Vedno so upali, da pridejo na sled zločincem, naj so že bili mednarodni tatovi, ali brezbožni svobodomiselnici, ali ruski anarhisti. Ljudstvo je verovalo, da bo Bog sam pripeljal grešnike pravici v roke. Čenstohovski menihi so pridigovali ljudstvu o brezbožnem svetu in so z grmečimi besedami izvajali ljudem denar, da se na ta način da zadostno oropani narodni priprošniki. In ljudje so plačevali in zbirali denar, njegova vera ni padla, in ni vedelo, da nosi denar — tatovom čudodelne podobe. Tatovi so bili namreč — menihi sami.

Razne vesti.

* Gozdni požari v Severni Ameriki. Iz New Yorka se poroča, da je pri zadnjih gozdnih požarih v Severni Ameriki zgorelo nad 800 oseb. Našlo se je šele 200 trupel. Nad 5000 ljudi je brez strehe, okoli 2000 pa se jih pogreša. Zgorelo je skupaj 13 pokrajn. Po drugih poročilih je pri gozdnih požarih v državi Minesoti zgorelo najmanj 2000 ljudi. Požar je zavzel dimenzijo 2500 kvadratnih milj.

* Sleparije pri bolniški blagajni v Budimpešti. Kakor smo že poročali, je prišla policija velikim sleparijam pri bolniški blagajni v Budimpešti na sled. Včeraj popoldne sta bila lekarnarja Glück in Braun in zdravnik dr. Fränkel zaslišani o celi zadevi. Vsi trije so priznali s vojo krivdo. Lekarnar Glück je izjavil, da je pripravljeno poravnati škodo in položiti kavcijo v znesku 30.000 kron. Toda policija ni hotela o vsej stvari ničesar vedeti, ampak je vse tri odgnala v zapor. Aretirana je tudi že neka četrta oseba.

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Delegacijsko zasedanje.

Dunaj, 13. oktobra. Danes je odgovoril cesar na pozdrav predsednika Glombinskega s prestolnim govorom. Ker se Glombinski ni niti dotaknil toliko slavljene zvestobe prijatelja iz Nemčije, ga je proslavljal cesar in rekel dalje, da so odnosi z vsemi evropskimi državami kar najboljši. Dotaknil se je tudi aneksije Bosne in Hercegovine in govoril o novih kreditih.

Dunaj, 13. oktobra. Danes ob petih popoldne je imel sejo ustavnih odsek ogrskih delegatov, kjer je imel zunanji minister grof Aehrenthal svoj ekspozé, ki pa je bil strašno voden. Kar se tiče „rdeče

knjige“, o kateri vlada splošno mnenje, da je silno pomanjkljiva, je trdil, da ni mogel vsega predložiti, ker so nekatere stvari popolnoma rezervatne. Avstrija živi po njegovem mnenju v jako dobrih odnosih z drugimi državami. Dotaknil se je tudi kretske krize in trgovske pogodbe z Rumunijo. Ogrski delegati so bili radi plitvega ekspozéja zelo razočarani.

Podpredsednika bosenskega sabora pri Hedervaryju.

Dunaj, 13. oktobra. Danes je sprejel ogrski ministrski predsednik, grof Khuen-Hedervary oba podpredsednika bosenskega sabora, Šolo in dr. Mandiča v posebni avdijenci.

Za jezikovno avtonomijo mesta Prage.

Praga, 13. oktobra. Danes je bila pri predsedniku čeških konservativnih veleposestnikov, grofu Thunu deputacija praških občinskih svetovalcev pod vodstvom župana dr. Groša in ga naprosila, da bi med veleposestniki posredoval za doseg narodnostne jezikovne avtonomije mesta Prage. Grof Thun je deputaciji odgovoril, da je pri deželnih glavnih mestih to veliko težje doseči, kakor pri drugih manjših mestih. Sicer bo pa skušal ukreniti kolikor bo mogoče.

Ob grobu dr. Pergelta.

Praga, 13. oktobra. Ob grobu dr. Pergelta so imeli predsednik državne zbornice dr. Pattay, dr. Grob in Pacher velike politične govore, v katerih so udrihali že po stari tevtonski navadi po Slovanih, kolikor so mogli.

Pomnožitev članov češkega deželnege odbora.

Praga, 13. oktobra. V čeških političnih krogih prevladuje mnenje, da bodo Čehi sami na svoji današnji konferenci odklonili predlog narodno-politične komisije, naj se število članov deželnege odbora pomnoži na 13, ker bi tako imeli Nemci v zvezi s konservativnimi veleposestniki večino.

Po revoluciji na Portugalskem.

Pariz, 13. oktobra. Švica je že priznala portugalsko republiko. Švica je torej prva evropska država, ki je priznala novo republiko.

London, 13. oktobra. Angleška vlada je izjavila, da ni v nikaki zvezi z odhodom angleških ladij, ki so odpotovale proti Gibraltarju, da odpeljejo portugalsko kraljevsko rodbino na Angleško. Obe ladiji je dal na razpolago kralju Manuelu angleški kralj sam.

Madrid, 13. oktobra. Ko so vojaki obkrožili samostan Campolida, so menihi vrgli skozi okno bombo, ki je usmrtila enega vojaka in neko drugo osebo. Vojaki so nato udrli v samostan, toda patri so pobegnili po podzemeljskih hodnikih. Uredništvo največjega portugalskega klerikalnega lista „Portugal“ je že priznalo novo republiko.

Stavka železničarjev na Francoskem.

Pariz, 13. oktobra. Stavka francoskih železničarjev zavzema vedno večje dimenzije. Promet z Belgijo in Nemčijo je popolnoma pretrgan. Vlada je odredila obširne odredbe. Mnogo voditeljev stavkujočih železničarjev je bilo aretiranih in obsojenih. Pariz je popolnoma odrezan od Francije. V mestu primanjkujejo živila. Železničarski sindikat je izdal posebne oglase, v katerih pozivlja železničarje, naj vstrajajo pri stavki, ker je njih zmaga zagotovljena.

Stavka na biološkem inštitutu v Pragi.

Praga, 13. oktobra. Danes je na biološkem inštitutu v Pragi pričelo s stavko okoli 300 slušateljev in sicer radi škandaloznih prostorov; dijaki so namreč v vedni nevarnosti, da se vse skupaj ne podere. Seveda, za kanone ima Avstrija vedno dovolj denarja.

Konjska smrkvost v hlevu mariborske dragonske vojašnice.

Maribor, 13. oktobra. V hlevu tukajšnje dragonske vojašnice se je pojavila konjska smrkvost. 6 konj je že poginilo. Magistrat je razglasil najstrožji kontumac.

Plodovi klerikalne vzgoje.

Inomost, 13. oktobra. Orožniki so danes aretirali morilca bivšega tirolskega poslance Fleckbergerja, ki se imenujeta Josip in Lovrenc Holzachtner. Splošno se domneva, da jih je k umoru nahujskal kaplan Ortner, ki je bil svoječasno na zahtevo Fleckbergerja premeščen. Oba morilca sta zagrizena klerikalca in člana večih kongregacij.

Čenstohovska afera.

Varšava, 13. oktobra. Orožniki so danes izročili pavlinska meniha patra Izidorja in Vasila sodišču. V zapor je bil odpeljan tudi samostanski vratar. Helena Maszoch, sestra morilca Maszocha je prosila za spovednika. Afera postaja vedno bolj zamotana. Policiji se je šele sedaj pričelo svitati. Pri njej se je namreč že pred par tedni zglasil neki berač, ki je govoril o vseh škandalih v samostanu; toda policija mu ni verjela. Sedaj se je zglasil tudi kju-

čavničar, ki je delal za menihe ponarejene ključke.

Slučaj Cima Dodlci.

Turin, 13. oktobra. Ker je Avstrija na Cima Dodlci pomnožila svojo posadko, je tudi Italija nastavila pod vrhom zelo pomnoženo posadko.

Kabinet Venzelos.

Atene, 13. oktobra. Venzelos je izjavil, da sprejme le pod tem pogojem sestavo novega kabineta, če mu vlada dovoli razpust narodne skupščine.

Sestanek carja z Viljemom.

Berolin, 13. oktobra. Sestanek ruskega carja z nemškim cesarjem se vrši dne 20. t. m. v Pottsdamu in sicer v najožjem rodbinskem krogu. Nemški cesar vrne obisk carju začetkom novembra v Friedbergu.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:

Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Za cenjene konsumente žitnih kavnih vrst je gotovo razveseljiva istinitost, da je najboljša žitna kava, Franckova Perl-ržena kava, z znamko „Perlo“, od splošne draginje ostala nezadeta. Franckova Perl-rž, z znamko „Perlo“ se dobiva v vsaki prodajalni po poprejšnjih cenah v 1/2, 1/4 in 1/8 kg zavojih. V Interesu dobrega okusa njene kavine pijače se častitim gospodinjam nujno priporoča, da vedno le originalne zavoje „Franckov Perlo“ s tovarniško znamko „kavni mlinček“ sprejemajo. Drugače prirejeni zavoji, kakor nezavite odvagane žitne vrste ne vsebujejo nikdar te fine kakovosti.

Mali oglasi.

Beseda 5 vta. — Za one, ki iščejo službe 4 vta. — Najmanjši znesek 50 vta. — Pismenim vprašanjem je priložit znamko 20 vta. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Prazne škatle v vsaki velikosti se dobijo v trgovini P. Magdič nasproti glavne pošte. 326/5—3

Čedna inteligentna deklica, 14 let stara, želi priti kot učenka v boljšo trgovino na deželo. Dopisi poštni predalček 38. Ljubljana. 327/5—3

Dobro ohranjen pianino se ceno proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega ceste št. 2, I. nadstropje. 330/1—1

Toaletna mizica, nočne omarice in gugalni stol se proda, Miklošičeva cesta 26. I. 331/1—1

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšo sredstvo 5 kg franko K 4.—

Br. Novakovič, Ljubljana.

Sode iz belega hrastovega

lesa, trpežni, močni

Sode

od finega špirta
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirta za fini špirt in za vino pripravljene, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidni nizki ceni

Iv. A. Hartmanna naslednik

Avg. Tomazič,

Ljubljana, Mar. Terezije c.

Cene nizke in solidne

točna postrežba

Najboljši pokončevalec

mrčesa je brezdvomno

F. Scherag-a

JANOL

pomori podgane, miši,

stenice, ščurke i. t. d.

- pod garancijo. -

Naroča se:

Dunaj XV.,

Fünfhausgasse šte. 5.

PI?	Najboljša ura	PI?
IKO	sedanjosti:	IKO
PO?	zlata, srebrna, tula,	PO?
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri		
H. SUTTNER		
Ljubljana, Mestni trg.		
!! Lastna tovarna ur v Švici. !!		
PI?	Tovarniška varstvena znamka:	PI?
IKO	„IKO“	IKO
PO?		PO?

Kite iz las

podolga preveza 7 K, dolga preveza 5 K, kratka preveza 9 K, kratka preveza — večja 12 K, nežnosvetle (blond) in sive 20 % dražje priporoča

S. STRMOLI, brivec in lasničar Ljubljana, Pod Trančo št. 1. (zraven čevljarjskega mostu.)

zdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K. Kupuje zmedene ni rezane ženske lase po najvišjih cenah.

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Otroški klobuki.

Modni salon

A. Vivod-Mozetič

za damske klobuke.

Cenjene dame vljudno vabim na ogled v popolnoma nanovo opremljeno trgovino.

Ker sem prodajo vsakega drugega blaga opustila, mi bo sedaj mogoče cenjenemu občinstvu v vsakem oziru radi damskih klobukov skrbno postreči, ter se najtopleje priporočam

z odličnim spoštovanjem

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg.

Žalni klobuki.

Miši in podgane

narede največjo škodo v kletih in skladiščih.

Te se najhitreje uniči z mojo nanovo od mene iznajdeno uničevalno pasto, ki jo more vsakdo in povsod uporabljati. Cena pasti pol kilograma K 3.—. Izgotavljam tudi najnovejšo in od občinstva kot najboljšo priznane mehanične pasti za miši in podgane, ki prekosi vse iznajdbe na tem polju. Vjame se v tako past 15 do 20 miši, ne da bi bilo treba past znova nastavljanje. Cena pasti za podgane K 8.—, za miši K 3-60 do K 5-20.

Dobiva se pri iznajditelju in izdelatelju:

L. Pösch

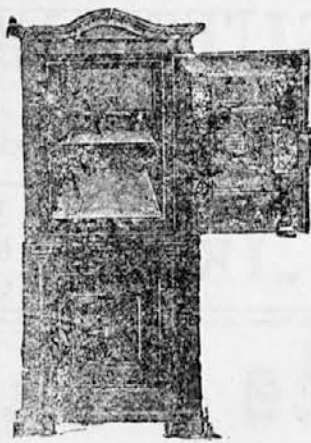
kleparski mojster, Dunaj XVII.,

Blumengasse šte. 60.

Izgotavlja stenske in namizne akvarije, kopalne kabine za ptice, ročne, stenske, vozne in nagrobne svetilke itd.

Iščejo se zanesljivi raznašalci za „JUTRO“!

Oglejte si največjo zalogo
poljedelskih strojev,
slamomeznic, čistilnic, mlatilnic, kosilnic, motorjev,
gepeljnov in stiskalnic za grozdje in sadje, štedil-
nikov, peči, nagrobnih križev, blagajn itd. pri trvdki
FR. STUPICA

v Ljubljani, Marija Terezija cesta 1, poleg Figabirta.
Ravnotam lahko kupite vsak čas po najnižjih cenah
traverze, železniške šine, cement in vse druge po-
trebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino,
gnojnico, vseh vrst tehtnice, uteže in vse druge
:: v železnino spadajoče predmete. ::

Svilnato blago

baržuni, pliši, tančice, čipkasto blago, čipke,
vložki, svilnate vezenine, jabots šerpe, damski
ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti tra-
kovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, dišave,
mila, vedno najnovejše in v največji izberi
Modna trgovina P. MAGDIČ, Ljubljana, naspr. glavne pošte.

Za jesensko in zimsko sezono

prispele nad 35.000 komadov svežega blaga in sicer:

nad 5.000 kom. oblek	za gospode . . . od K 8— naprej
2.000 " "	" dečke . . . " " 6— "
2.000 " "	" otroke . . . " " 4— "
1.000 " posameznih hlač	" gospode . . . " " 4— "
5.000 " pelerin iz velblodje dlake	. . . " " 6— "
1.500 " površnikov, raglanov in zimskih sukenj	
500 " posameznih modnih telovnikov	. . . " " 3— "
18.000 " konfekcije za dame in deklice kakor paletoti, raglani, mantile, kostumi, pelerine, krila in bluže.	

Priznana nizke cene!

Angleško skladišče oblek **O. BERNATOVIČ,**
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Milko Krapeš

Jurčičev trg 3 LJUBLJANA Jurčičev trg 3
priporoča svojo trgovino ur, juvelov, raz-
ličnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih
oprah itd., itd. 6/10—1
Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

V LJUBLJANI, Sodnijska ulica št. 3

izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,
izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu
pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,
iz zagrebske tovarne.

sl. Zaga V. Y 1162, 5:9 I. V.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Reservni fond K 450.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu priporoča

promese na dunajske komunalne srečke à 18 K žrebanje 2. novembra gl. dobitek 300.000 K.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po čistih

4¹/₂ %

Tovarna vozov

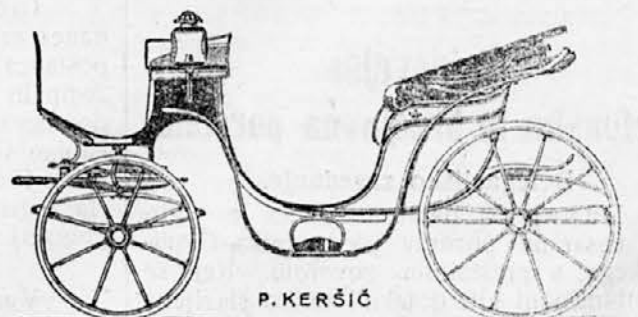
Peter Keršič v Sp. Šiški

priporoča

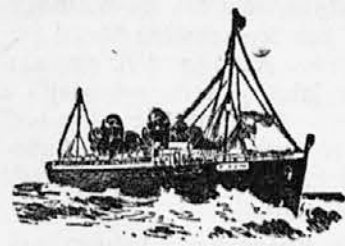
svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in
popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči.
Že rabljeni vozovi se jem-
ljejo v račun.

ED. ŠMARDA

potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

Samo 6 dni! Prodaja originalnih vozni listov (šifkart) francoske
linije čez Havre v New-York in nazaj.

Usojam si vljudno opozarjati, da sem prevzel glavno zastopstvo

„Prve češke življenske zavarovalnice“.

Nadalje opozarjam tudi, da preskrbujem kulantno vsakovrstna
posojila in kredite kakor: trgovske, stavbene, hipotekarne,
:: uradniške in menične kredite. ::

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6,
pisarna I. nadstr.

Največja zaloga najfinejših barv in potrebščin

za umetnike, slikarje, kiparje itd., kakor:

Düsseldorfske oljnate barve

v pušicah za umetnike in študijsko slikanje.

Horodamove patentovane akvarelne barve

za šolo in v pušicah za študije.

Pastelne barve (stogle)

pristne francoske in za ljudske šole v škatljicah. 14/87

Tempera barve

za srednje in strokovne šole, za umetniške in prijatelje umetnosti.

Firneži, olja in retuše za slikarstvo

Slikarsko platno

Zahtevajte cenik.

z oljnatim in krednim temeljem.

Zahtevajte cenik.

Vzorec za sobne slikarje vedno najnovejše na razpolago priporoča

Adolf Hauptmann, prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.